

VEJLEDNING I UDTAGNING AF GYLLEPRØVER FRA GYLLETANK

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

For at få en retvisende analyse af næringsstofferne i gyllen er det altafgørende, at der er udtaget en prøve, som repræsenterer indholdet i hele gyllebeholderen. Læs her en vejledning i, hvordan du udtager en repræsentativ gylleprøve.

I praksis kan der være stor forskel i koncentrationen af næringsstoffer fra gylletank til gylletank. Du kan forbedre gødningsplanen betydeligt ved at kende indholdet af næringsstoffer præcist, da det giver dig mulighed for at finjustere fordelingen af supplerende handelsgødning mellem de enkelte marker, så længe det kan ske inden for bedriftens kvælstofkvote. Omfordelingen bliver dog kun præcis, hvis du kender næringsstofkoncentrationen præcist i hver gylletank.

En gylleanalyse er et nyttigt værktøj, men en stor fejlkilde kan være, hvis prøven ikke er udtaget repræsentativt. Nedenfor er anvist et par metoder, som sikrer en rimelig repræsentativitet i den udtagne prøve. Husk, at blot 1 liter skal repræsentere 3-4 mio. liter!

Jo mere homogen gyllen er i tanken, jo lettere er det at udtage en repræsentativ prøve. Så jo bedre omrørt gylletanken er, jo mere repræsentativ bliver prøven. Hvis man alene vil bestemme ammonium eller kalium i prøverne, kan prøveudtagning godt ske uden af beholderen er omrørt. Men for fosfor er det helt afgørende, at tanken er omrørt eller prøverne tages repræsentativt i beholderen. Nedenfor er vist forslag til simple udtagningsmetoder.

Prøven bør altid sendes til laboratoriet i en beholder, som er egnet til formålet. Brug IKKE f.eks. en sodavandsflaske, men rekvirer i stedet en egnet prøveflaske på laboratoriet eller hos din planteavlskonsulent.

PRØVETAGNING FRA GYLLETANK UNDER

KRAFTIG OMRØRING

Hvis gyllen er under så kraftig omrøring, at al gyllen er i bevægelse kan det antages, at gyllen bliver homogen. Der må således ikke være synlige klumper af f.eks. flydelag eller bundfald.

1. Bind en spand i en snor og kyl spanden godt ud i gylletanken (mens du naturligvis holder godt fast i snorens anden ende).
2. Hal spanden ind og udtag en delprøve fra spanden så hurtigt som muligt. Går der mere end et minut fra ophaling til prøvetagning, omrøres spanden med en pind inden udtagning af delprøve til laboratoriet.

PRØVETAGNING FRA EN GYLLETANK UNDER SVAG OMRØRING ELLER KORT TID EFTER ENDT OMRØRING

I gylletanke uden omrøring sker der efter kort tid en lagdeling af gyllens næringsstoffer. Specielt gyllens fosforindhold vil efter kort tid op koncentreres i gylletankens bundlag. Dette stiller særlige krav til prøveudtagningen i gylletanke, hvor der ikke kan sikres en effektiv omrøring eller, hvis prøven først udtages efter endt omrøring. For at sikre udtagning af en repræsentativ prøve under disse forhold, er det nødvendigt at udtage flere delprøver, som samles til én prøve, der sendes til analyse.

1. Der skal udtages i alt ni delprøver i tre forskellige dybder i gyllebeholderen.
2. På en ca. 4 meter lang stang monteres en prøveflaske med strips eller snor.
3. På prøveflaskens låg monteres en 4 meter lang snor. Igen kan strips være nyttige.
4. Låget skrues løst på flasken. Låget skal sidde så løst, at det netop ryger af ved træk i snoren, men så fast, at det ikke falder af, inden man rykker i snoren.
5. Med stangen sænkes flasken ned i den ønskede prøvetagningsdybde. Låget trækkes af, og flasken fyldes med gylle. Flasken trækkes forsigtigt op, og indholdet tømmes over i en spand.
6. Prøvetagning foretages:
 1. Ca. en halv meter under overfladen
 2. I halv dybde i tanken
 3. Ca. en halv meter over bunden
7. Prøvetagningen gentages tre steder langs kanten.
8. Spanden indeholder nu ni delprøver, som med en pind omrøres grundigt, inden den endelige delprøve til laboratoriet udtages.

OPBEVARING OG FORSENDELSE TIL LABORATORIET

Der findes flere laboratorier, som kan foretage analysen af næringsstofindholdet. Uanset hvilket laboratorium der vælges, mærkes prøveflasken entydigt, og der udfyldes en følgeseddel. Søg efter følgeseddel på laboratoriets hjemmeside eller ring til laboratoriet.

Prøven kan opbevares nogle dage uden nedkøling, hvis den opbevares i skyggen. Hvis den skal opbevares længere end nogle få dage, bør den nedkøles eller nedfryses.

Ved forsendelse skal flasken være forsvarligt lukket og nedpakket, så den er sikret mod udslip af lugt – f.eks. i flere lag af plastikposer. Prøven kan forsendes uden at være frossen, men send ikke op mod weekenden, så prøven risikerer at strandе på et posthus weekenden over.

Hvis du er i tvivl om noget, eller hvis du ønsker hjælp til prøvetagningen, kan du kontakte din planteavlskonsulent.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.